

**ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛОМОВНОЇ БІОТЕХНОЛОГІЧНОЇ
ТЕРМІНОЛОГІЇ В НАУКОВИХ СТУДІЯХ УКРАЇНСЬКИХ
МОВОЗНАВЦІВ**

Чимпаяш Анастасія

магістрантка 2 року навчання гуманітарно-педагогічного факультету,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

(м. Київ, Україна)

Сиротіна Олена, наукова керівниця – кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри іноземної філології і перекладу

Вивчення та опис термінів, що виникають у нових галузях знань, є одним із актуальних напрямів сучасних лінгвістичних досліджень. Безумовно, галузь біотехнологій, яка активно розвивається в останні роки, не є винятком. Про актуальність дослідження мови в галузі біотехнології свідчать численні праці лінгвістів, які останнім часом приділяють певну увагу цій проблемі.

Звернення до питань біотехнологічної термінології пояснюється стрімкими темпами розвитку цієї сфери, відкриттям нових об'єктів та явищ дійсності, які

потребують термінологічної номінації. Важливо підкреслити, що в наш час ведеться активне вивчення англомовної термінології галузі біотехнології,

Біотехнологічна наука обслуговується виключно англомовною термінологією, хоча розробка наукових досліджень у галузі біотехнології не є пріоритетом англо-американської спільноти. З розвитком біотехнології поступово формується термінологічний апарат цієї сфери. Необхідно наголосити, що мова біотехнології сучасної англійської мови є складною системою, співвіднесеною з певною професійною сферою діяльності людини, спрямованою на створення та використання генетично трансформованих біологічних об'єктів (наприклад, трансгенних рослин, соматичних гібридів та ін.).

Про актуальність дослідження терміносистеми біотехнології свідчать численні праці українських мовознавців, які в останні часи приділяють їй певну увагу. Поглиблений аналіз особливостей процесів та тенденцій її розвитку висвітлено у працях Л. Ритікової «Особливості формування біотехнологічної термінології англійської мови» (2008), «Біотехнологічна терміносистема в контексті становлення наукової галузі» (2010).

В роботах дослідниці відзначаються глобальність і різноманітність лексичного складу мови біотехнології, яка має в своєму розпорядженні одну з найширших і найскладніших у понятійному та змістовному планах терміносистем

Низку статей, що стосуються біотехнологічної термінології, написала О. Мишак: "The main means of formation of biotechnological terms"(2017), "Definition of the Term Biotechnology" (2019), "English Neologisms of Biotechnology Sphere" (2019), "Morphological peculiarities of English one component terms of biotechnologies" (2017), "Formation of English biotechnological terms on the basis of Greek and Latin prefixes" (2018), "Abbreviation as a method of terminology formation used in biotechnology" (2017).

Велику кількість досліджень О. Мишак присвятила структурно-семантичному аналізу англійської біотехнологічної термінології, її класифікації та еволюції.

Дослідниці сходяться на думці про те, що біотехнологічна термінологія, яка знаходиться на етапі формування у зв'язку з високим рівнем нововведення та динамізму біотехнології, вимагає впорядкування спеціальної лексики, що робить актуальною розробку класифікації її термінів. Систематизація термінів у вигляді класифікації сприятиме глибокому розумінню змісту лексичних одиниць у сфері біотехнологій.

У статті О. Мишак «Classification of English biotechnological terminology» (2017) наголошується на тому, що біотехнологічна терміносистема є складним явищем, оскільки сама наука біотехнологія на початку ХХІ ст. трансформувалася в комплексну інтеграційну науку, яка об'єднує кілька десятків розділів та напрямів та характеризується вживанням термінів, запозичених із термінології суміжних дисциплін – біології, медицини, генетики, екології, біоетики, філософії, соціології, психології.

О. Мишак запропоновано класифікацію англійської біотехнологічної термінології, у якій виділено основні групи термінів, що належать до загальнонаукової, базової та власної термінології, які з'явилися в рамках цієї науки.

Належну увагу О. Мишак приділяє семантичній деривації як одному з перших словотворчих засобів утворення термінологічних номінацій. Так, її статті “Structural and derivational analysis of English biotechnology terminology” (2016), “The main means of formation of biotechnological terms”(2017), «Греко-латинські словотворчі елементи в англійській термінології біотехнології» (2018) присвячено структурно-семантичному і дериваційному аналізу англійської біотехнологічної термінології.

Дослідженню багатоконпонентних біотехнологічних термінів та їх перекладу присвячені наукові студії О. Сиротіна “Multi-Component English Terms of Biotechnology Sphere” (2017) і «Особливості структури та перекладу

біотехнологічних термінів» (2012), в яких розглянуто специфіку функціонування термінів-словосполучень та складні випадки їх перекладу через семантико-синтаксичні невідповідності структур в українській та англійській мовах.

Л. Рогач у статті “Semantic Phenomena Characterizing English Terminology of Biotechnology» зосереджує свою увагу на семантичних явищах, що характеризують англійську біотехнологічну термінологію. У своїй роботі авторка поставила також за мету визначити та описати спеціальні значення англійських термінів біотехнології у порівнянні зі словами загальноживаної мови та термінами інших наук, а також проаналізувати термінологічну синонімію і полісемію.

За останні кілька років опубліковано кілька статей О. Сиротіної, присвячених концептуальним домінантам та когнітивним категоріям англійської біотехнологічної термінології. У своїх роботах “Concept categories expressed in English terms of the biotechnology sphere” (2022), “Representation of the space category in the English terminology of biotechnology” (2021), “Linguocognitive aspect of metaphorization in the English language terminology of biotechnology sphere” (2020) дослідниця розглядає когнітивні категорії простору, ознаки та процесу на матеріалі англійської мови.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Гуманітарно-педагогічний факультет
Рада молодих учених гуманітарно-педагогічного факультету
Рада аспірантів гуманітарно-педагогічного факультету
Студентська організація гуманітарно-педагогічного факультету
ЗА ПІДТРИМКИ СПІЛКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ НУБІП УКРАЇНИ,
EURODOC, РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ ПРИ МІНІСТЕРСТВІ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ТА РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ

«СУЧАСНІ ГУМАНІТАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ
НАУКОВЦІВ У ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТІ:
ВИКЛИКИ, ІННОВАЦІЇ, БЕЗПЕКА»

Матеріали міжнародної очно-дистанційної науково-
практичної конференції молодих вчених

6-7 листопада 2023 року
Частина 1

КИЇВ-2023

УДК 159.9:316:37:81

С 90

Сучасні гуманітарні дослідження молодих науковців у глобалізаційному світі: виклики, інновації, безпека: Тези міжнародної очно-дистанційної науково-практичної конференції молодих вчених (6-7 листопада 2023 р.) [у 2-х ч.] /За заг.ред. О.М. Прохорчука. – К., 2023. Ч.1.-233с.

Рекомендовано до друку

Вченою радою Гуманітарно-педагогічного факультету

(Протокол №6 від 17.11.2023)